

El Punt Avui, 27/11/25

Lourdes Viladesau

Propietària de la llibreria Viladesau de Puigcerdà

“Als compradors de l’Avui els fa gràcia que tinguem el rètol des del 1976”

“A Puigcerdà, a dalt la Vila, érem cinc punts de venda de diaris. Ara només quedem nosaltres. El 2028 farem 100 anys i la Cambra de Comerç ens acaba de premiar”

“El pare baixava a l’estació a buscar el diari perquè llavors arribaven en tren. Després ja van començar a arribar en cotxe. Hi havia més d’un quiosc i feien torns”

Lourdes Viladesau (Puigcerdà, 1963) és propietària de la llibreria Viladesau de Puigcerdà, al carrer Major. Tercera generació d'un establiment que aviat farà 100 anys i que des del primer dia de la sortida de l'Avui té un rètol amb la capçalera del diari. La Cambra de Comerç de Girona concedirà a la botiga de

papereria, premsa i llibres una placa d'Empresa Guardonada d'Establiments Històrics 2025.

També us coneixen com la botiga o llibreria de l'Avui?

Sí, perquè hi ha el cartell. Ens diuen així.

De quin any és aquest rètol?

El primer era dels 70. Aquest concretament no ho sé perquè quan hi va haver el canvi de capçalera de l'Avui ens van dir si el canviàvem al nou format.

O sigui, que encara n'hi va haver un de més antic i originari?

Sí, aquest és el segon.

El primer era del 1976?

M'imagino.

Com va anar això?

Suposo que li van demanar al meu pare a veure si volia posar el rètol de l'Avui.

Veníeu tots els diaris o éreu una llibreria significada amb el català i el catalanisme?

Veníem tots els diaris, però una mica de tot. Des del principi, amb *La Hoja del Lunes*. Recordo que el pare baixava a l'estació a buscar el diari perquè llavors arribaven en tren. Després ja van començar a arribar en cotxe. Com que hi havia més d'un quiosc, feien torns cada setmana per anar-los a buscar.

Últimament us el porten, oi?

Sí. Ens el porten. Som la ruta d'Andorra i ens venen des de la Seu cap aquí. Fan la Seu, Martinet, Bellver i van fent totes les poblacions fins a arribar a Puigcerdà. A la Seu es desvien. Hi ha un camió que va cap a Andorra i un altre que ve cap a Cerdanya, perquè després també ha d'anar a Llívia i Alp.

A la Cerdanya quants punts de venda hi deuen quedar avui?

Molt pocs. A Puigcerdà, aquí a dalt la Vila, érem cinc. Ara només quedem nosaltres.

A Puigcerdà només es troben diaris a la vostra llibreria?

Nosaltres i llavors hi ha el Bon Preu i, a baix, l'estanc de l'estació, el Carrefour i la benzinera al costat de la duana.

Però com a punt de venda tradicional de premsa...

Nosaltres aquí dalt, i a baix a l'estació que hi ha l'estanc. No hi ha res més

I a la comarca?

A Bellver n'hi ha un, a Alp ara només en queda un i a Llívia n'hi deu haver un parell o tres. Molt pocs. Cada cop menys.

Quin comportament ha experimentat la venda de premsa?

Ha anat minvant. Molt subscriptor de paper ha passat a subscriptor digital.

I subscriptor de paper que no el vol rebre a casa i prefereix venir-lo a buscar al quiosc?

Encara hi és, sí.

Rebeu tots els diaris?

Tots. L'únic que ha deixat de venir com a diari sol, perquè es distribueix a Barcelona i rodalies, és L'Esportiu. Aquí arriba dins de l'Avui.

I la premsa "de proximitat"?

Aquí com que ens arriben els diaris per Barcelona l'Avui que arriba aquí és el de Barcelona [edició nacional], no és el de Girona. I de premsa comarcal arriba *El Segre*.

Qui l'hi compra?

Un senyor, cada dia. Fa molt de temps que és aquí, però ve de la banda de Lleida. El cap de setmana hi ha força gent que se'l queda. Com que estem a tocar...

Els lectors d'El Punt Avui quin perfil tenen?

Hi ha força gent gran, però entre El Punt Avui i l'Ara també n'hi ha algun de jove. Més aviat són gent gran.

La població compradora de diaris de paper és envellida?

És envellida.

Costa que la gent jove s'hi enganxi?

Sí. Abans els diaris esportius es venien sobretot entre el jovent. Ara no. Ara tenen el mòbil o la tauleta, i treuen tota la informació d'allà.

En conjunt, hi ha hagut una baixada de la venda d'exemplars?

Sí.

Us afecta molt o ofereix altres productes?

Oferim altres serveis. Tinc llibres, revistes i una mica de papereria. Altres coses perquè diaris sols no dona.

Heu hagut de diversificar o ja ho havíeu fet abans?

Ja existíem així.

El 1976, quan neix l'Avui, és el seu pare qui està al capdavant?

Sí, perquè l'àvia ja no hi era. Jo encara anava a l'institut.

Recorda aquell 1976 quan neix el primer diari en català des de la República com es va viure? El pare com a quiosquer?

Jo no me'n recordo perquè anava a l'institut i així. Gairebé no hi era, a la botiga. D'això no me'n recordo, però m'imagino que hi va haver un cert caliu.

En català no hi havia res. No hi havia publicacions. Ara n'hi ha més, però llavors no.

Després de l'Avui surt Punt Diari i altres diaris comarcals.

El Segre, *Regió 7* i després els que van començar a fer edició doble perquè abans eren tots en castellà. El primer va ser *El Segre*. Després va venir *El Periódico* i, l'últim, *La Vanguardia*. S'ha de dir que a molta gent no li agrada la catalana perquè es veu molt que és una traducció literal del castellà.

De tots els exemplars que veneu, guanya el català?

El català, sí.

Els diaris de Madrid tenen compradors a Puigcerdà?

Sí. Alguns són joves, que es queden *El Mundo* de Catalunya. I *El País*, també. Però l'*ABC* i *La Razón* és gent gran.

Són de Puigcerdà?

No, no. Són de fora.

La gent de cap de setmana o temporada ve a buscar el diari?

Sí. Compren el diari.

Que tingueu el rètol de l'Avui, ara farà 50 anys, us ha generat un vincle especial amb el diari?

No. Però als compradors de l'Avui els fa gràcia que tinguem el rètol.

Li fan fotos a la façana?

A vegades sí. Alguns li fan fotografies.

Com heu vist des de la llibreria el canvi de Catalunya i Puigcerdà en aquests 50 anys?

Ha canviat bastant, i cada vegada anem a... Hem anat fent canvis de polítics, almenys aquí, i a vegades no ha anat bé.

S'han perdut oportunitats per Puigcerdà?

S'han perdut oportunitats i la Vila ha perdut l'encant i dinamisme que tenia.

Algun municipi veí ho ha capitalitzat?

Ara la gent tira més cap a Llívia o Bellver. Tenen oportunitat d'aparcament. Aquí sí, venen els caps de setmana, sobretot els dissabtes a la tarda. Venen a voltar. És la capital.

El jovent de Puigcerdà què ha fet els últims anys?

Acaben els estudis i no tornen, se'n van.

A on? A Barcelona?

Cap a Barcelona, Girona o on sigui... Aquí l'FP [formació professional] no hi ha graus superiors. Hi ha el primer grau d'alguna cosa, però no hi ha la continuïtat.

On ho han de fer?

A la Seu, Manresa o altres llocs. Els nanos si volen fer FP o fan batxillerat i volen continuar, per exemple Belles Arts, si volen fer el grau han d'anar a la Seu. Aquí ja no n'hi ha. Sí que tenim l'Escola d'Idiomes, però el que és continuïtat d'estudis quan s'acaba el primer grau del que hi ha han de sortir fora.

Ho atribuïu a un tema econòmic i generacional o és per la dependència administrativa de la Cerdanya?

És que som tres zones, per dir-ho així. Girona, Lleida i França.

En lloc de ser un atractiu, des d'un punt de vista de creixement econòmic, al final ets dels tres i no ets de ningú?

Per exemple, la sanitat. Els de la part lleidatana van a la Seu i nosaltres, a Manresa.

Quan va començar a la botiga, vostè?

Cap a l'any 2000? No, no, més, perquè he estat com a ajudant i 25-30 anys com a titular.

El que ha viscut com a empresària parlant amb els altres botiguers del mateix carrer Major, quina sensació teniu?

Que s'ha perdut. Hi ha moltes botigues que són de franquícies. Ara l'Ajuntament ha dictat un ban per intentar que totes les botigues que s'han muntat de 24 hores i coses d'aquestes que no arribin a muntar-se. És l'únic que surt i que s'està muntant.

L'especialitat de Puigcerdà a nivell comercial quina és?

L'aposta va ser l'hostaleria, però ara tothom diem que estem perdent la qualitat i tot.

Això també la deu afectar en la venda de diaris, oi? Perquè si els comerços anessin millor... O això és indiferent?

Això és indiferent perquè si hi ha una notícia que interessa els del comerç llavors venen a buscar el diari. Jo quasi bé els diaris que venc molts són d'algun bar, però inclús els bars que tenien diaris ara ja no en tenen.

Els bars li venen a buscar el diari a la llibreria?

Alguns sí, i d'altres ja s'han subscrit directament al diari i el reben a domicili.

Quin tipus d'informació recorda en aquests 30 anys que és la titular que hagi provocat un sotrac o exhaurir exemplars?

Els aiguats, quan va haver-hi Pont de Bar i demés [1982]. Jo encara estava a l'institut.

Què li explicava el pare?

Va haver-hi casos de gent que el gos va salvar el propietari perquè estava prop del riu, en el terreny que era el jardí, i el gos li prohibia passar. I l'aigua es va endur el terreny amb el gos. Aquest va ser un cas fort. Després hi ha alguna festa determinada, del trinxat, perquè surten a la fotografia i volen el diari.

Feu parada per Sant Jordi?

Nosaltres fem parada a la plaça. Fem tota la setmana perquè, és clar, molts dels nostres clients treballen. Si el dia de Sant Jordi treballes, pots venir el dia abans o el de després i tindràs el mateix descompte.

La setmana que us salva l'any?

Es va venent, però dies com Sant Jordi, per Nadal o la Verge d'Agost es regalen llibres, sí.

Amb la pandèmia, el llibre en paper va revifar?

Va revifar. I s'ha mantingut. Hi ha molts que prefereixen el llibre digital, però el paper es continua venent.

Com a titular del negoci ha fet alguna aposta per modernitzar-lo o té un marge escàs?

Anem intentant fent cosetes. Tenim Facebook, Instagram... Tinc un nebot que es dedica al disseny gràfic i estem preparant coses especials. Perquè, si tot va bé, d'aquí a tres anys la botiga en farà cent. Tres generacions i cent anys de vida de la llibreria.

Després de la Lourdes què passarà?

Doncs ho veig molt negre.

Perquè el nebot no s'hi vol dedicar?

Tinc cinc nebots i tots tenen la seva feina. Els agrada la llibreria, per ser-hi i així, però és una mica complicat.

Perquè és massa esclau o perquè no dona massa diners?

No, perquè ells han estudiat per una cosa i tenen la seva feina d'aquella cosa que han estudiat.

Ja són uns afortunats, oi?

Per això et dic. Perquè estan treballant del que a ells els agrada. És una mica complicat.

Quin futur s'imagina? Abaixar la persiana o trobar algú altre?

M'agradaria que algú agafés el relleu. Potser a algú jove li agradaria, i si vol modernitzar el negoci que ho faci al seu gust.

Però vostè encara hi serà per al centenari de la llibreria, oi?

Jo espero arribar al centenari.

És el seu avi August qui munta la llibreria juntament amb la seva àvia, la Joaquina, la titular?

Ell era mestre. El director de les escoles.

Però despatxava?

No, ell no despatxava. Ho feia l'àvia perquè el negoci no es podia posar a nom de l'avi perquè en ser funcionari no tenia dret a tenir res al seu nom.

Comencen tots dos. Com són aquells anys del principi? Del 1928 cap aquí?

Van començar al carrer Revolució, ara Alfons I. Els besavis els hi deien que havien fet mal negoci perquè la gent arribava a mig carrer Major i girava cua i, on estaven ells, a la banda de dalt, no hi anava la gent perquè hi havia l'oficina de recaptació, la Fecsa i tot eren garatges. No hi havia botigues. Llavors, és clar, la gent girava cua. Però de mica en mica el carrer Major ha estat el principal.

El seu pare, en Josep, quin canvi experimenta? Quin aire hi dona? Com va ser el relleu?

És continuista.

Va ser ell qui va posar el rètol de l'Avui. Li va fer il·lusió?

M'imagino que sí.

I entre vostè i el seu pare, quina diferència hi ha al negoci?

Jo intento posar-lo tirant cap a mi. Fer alguna modificació, alguna cosa. Però a vegades costava fer una mica.

Ell no deixava?

Sí deixava, però costava que fes el pas. Si no provem, si no fem...

I la mare? Quin paper jugava?

Va estar a la botiga però molt poc temps. Era el pare. Ella tenia tres fills i, a més, quan va arribar aquí tenia els meus avis i les besàvies. Tant d'una banda com de l'altra. Ella es cuidava de tirar endavant la casa, amb quatre persones grans. Va anar desapareixent la gent gran, però vam anar apareixent nosaltres.

Suposo que a Puigcerdà sou una institució.

El papa, sobretot, era una institució. A ell li agradava molt la història d'aquí i es movia i feia moltes coses. Li agradava buscar informació.

Havia publicat algun llibre?

Sí, un llibre publicat entre quatre persones, sobre en [Josep] Cabrinetty: *L'efecte Cabrinetty*. És del 2014.

En van fer d'altres?

No. Ell sempre va buscar informacions. Per exemple, van trobar que les peres de Puigcerdà s'havien portat a la cort de Rússia, als tsars. Després hi ha un escrit en català en una revista americana que és *La Llumanera*. Està documentat i el llibre i el van enviar a la biblioteca del Congrés dels Estats Units.

Puigcerdà i l'Ajuntament us ha reconegut la feina de 100 anys?

De moment... Ara, per exemple, la Cambra de Comerç ens ha concedit un premi. Per la nostra tasca de tots aquests anys.

Enhorabona! Per cert, teniu vinculació amb Calonge?

Sí, l'avi era d'allà. L'August era nascut a Calonge. Hi tenim una casa que pertanyia a la família. I la conservem.

Què hi feu?

Sí. Anem a passar alguna setmana o quinze dies. Però sobretot els nebots aprofiten la casa.

Voleu dir alguna cosa més?

Dir que érem tres germans i que el meu germà per desgràcia ja no el tenim. Era empleat de banca i a les seves hores lliures ens donava un cop de mà a la botiga. Hi havia dies que érem els tres fills despatxant. El trobo a faltar a tots els nivells. Personalment i professionalment.

I la seva germana l'ajuda?

Sí, per Sant Jordi i amb les xarxes socials. Ella i el meu nebot.